

L. Vinc Granat

PROFESOR WINCENTY GRANAT

I. ŻYCIE

Ks. Prof. Dr Wincenty Granat urodził się w dniu 1 kwietnia 1900 r. w Ćmielowie, pow. Opatów, woj. kieleckie. Studia gimnazjalne i seminaryjne ukończył w Sandomierzu. W r. 1924 otrzymał święcenia kapłańskie w trakcie studiów wyższych, które odbywał w Rzymie w latach 1923—1928 na Uniwersytecie Gregoriańskim; w r. 1925 uzyskał stopień doktora filozofii, w r. 1928 stopień doktora teologii. Po powrocie z zagranicy pełnił funkcję prefekta szkół powszechnych (1928—1929) oraz średnich (1930—1933) w Radomiu. Z kolei mianowany został profesorem Seminarium Duchownego w Sandomierzu, gdzie wykładał teologię dogmatyczną w latach 1933—1958. Od r. 1952 zaangażowany został na KUL-u jako zastępca profesora teologii dogmatycznej i kierownik II katedry Sekcji dogmatycznej; w r. 1956 uzyskał tytuł docenta. Wnioskiem Senatu Akademickiego z r. 1960 otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego, zatwierdzoną przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego w r. 1965. Poza intensywną pracą naukowo-dydaktyczną, której owocem jest przede wszystkim wielotomowa *Dogmatyka katolicka*, ks. prof. W. Granat pełnił również w latach 1956—1965 funkcję dyrektora konwiktu księży studentów oraz był członkiem komitetu redakcyjnego „Roczników Teologiczno-Kanonicznych” i „Zeszytów Naukowych KUL”. Uchwałą Senatu Akademickiego z czerwca 1965 r. powołany został na stanowisko Rektora KUL, które objął z dniem 15 sierpnia 1965 r. i sprawował do dnia 31 sierpnia 1970 r. W związku z przejściem na emeryturę zrezygnował ze stanowiska Rektora na rok przed upływem drugiej kadencji.

W okresie pełnienia funkcji rektorskiej przez ks. prof. W. Granata uzyskano zatwierdzenie 27 habilitacji pracowników KUL-u, 8 nominacji na profesora zwyczajnego, 14 nominacji na profesora nadzwyczajnego. W tym samym czasie utworzono 9 nowych zakładów naukowych oraz 3 koła naukowe; liczba studentów wzrosła z 1516 do 2390. Z początkiem roku akademickiego 1970/71 ks. prof. Granat wycofał się zupełnie z pracy dydaktycznej na KUL-u, oddając się całkowicie pracy pisarskiej.

W dziedzinie działalności naukowo-badawczej w ramach II katedry teologii dogmatycznej (1952—1970) ks. prof. W. Granat dążył zarówno do

przyswojenia tradycyjnej myśli teologicznej, jak i do jej uwspółcześnienia i uzupełnienia, szczególnie w świetle aktualnych tendencji personalistycznych, ukazując równocześnie życiowe wartości prawd wiary. Opracowując krytycznie współczesne poglądy zachodniej myśli teologicznej, usiłował pogłębić je własnym wkładem po linii tendencji antropologicznych, chrystocentrycznych i kerygmaticznych. Między głównymi zainteresowaniami Ks. Profesora, ujawniającymi się zwłaszcza w szeregu wykładów monograficznych¹, a kierowanymi przezeń pracami licencjackimi i doktorskimi istniała na ogół ścisła koordynacja.

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

Kierunek twórczości naukowej ks. prof. W. Granata wyznaczają w zasadzie wspomniane wyżej główne tematy jego pracy badawczej i dydaktycznej przy II Katedrze teologii dogmatycznej na KUL-u. W całości tej twórczości dadzą się wyróżnić trzy zasadnicze nurty: humanizm personalistyczny, antropologiczno-chrystologiczne uwspółcześnienie teologii oraz nurt pastoralno-kerygmaticzny.

1. HUMANIZM PERSONALISTYCZNY

W oparciu o dokumenty Nauczycielskiego Urzędu Kościoła ks. prof. Granat wykazuje, że wiara chrześcijańska nie tylko nie sprzeciwia się ogólnoludzkim dążeniom humanistycznym, ale je popiera, chroni i ubogaca. Według jego przekonania chrześcijaństwo katolickie stanowi szczególnie twórczą formę humanizmu, sprzyjającą rozwojowi i realizacji podstawowych wartości humanistycznych, zwłaszcza takich, jak godność człowieka, dążność ku prawdzie, wolność, sprawiedliwość i miłość. Dzięki temu humanizm katolicki zdolny jest i powinien, jego zdaniem, nawiązać owocny dialog z innymi formami współczesnego humanizmu, celem wzajemnego zbliżenia stanowisk w rozumieniu osoby ludzkiej.

Po tej właśnie linii poszła, według niego, nauka ostatnich wielkich papieży, szczególnie Jana XXIII i Pawła VI, którzy w swoich encyklikach zwracają się do wszystkich ludzi dobrej woli. Aktem humanistycznym bez

¹ Spośród głównych tematów wykładów specjalnych wymienić należy przede wszystkim: 1. Teologia osoby ludzkiej jako nowa gałąź wiedzy teologicznej, 2. Jedność psychiczna Chrystusa, 3. Nauka o poznawalności Boga w teologii katolickiej od Soboru Wat. I, 4. Analiza teologiczna *Konstytucji Dogmatycznej o Kościele Soboru Watykańskiego II*, 5. Misterium eucharystyczne, 6. Problem relacji natury i łaski według *Konstytucji duszpasterskiej o Kościele w świecie współczesnym*, 7. Sakramentologia w świetle Soboru Wat. II, 8. Wiara katolicka jako osobowa relacja do Boga, 9. Problemy eschatologiczne w teologii.

precedensu w rozwoju nauki Kościoła jest dla niego przede wszystkim sama postawa Soboru Wat. II, wyrażona głównie w konstytucji duszpasterskiej *Gaudium et spes*, której nie jest obce „nic co prawdziwie ludzkie” (KDK 1). Chociaż Sobór ten rozpoczął się pod znakiem Kościoła, zakończył się jednak pod znakiem świata i człowieka; podstawą wszystkich wprowadzonych przezeń zmian jest ostatecznie troska o zachowanie ludzkiej godności i praw człowieka. Stwierdzenie Soboru, że ocalona ma być przede wszystkim ludzka osoba (KDK 3), ponadto zaś cała jego wzniosła nauka o ludzkiej godności (n. 12-22) stanowi głębokie uzasadnienie personalistycznych wymiarów humanizmu katolickiego, który stanowi jeden z głównych wątków całej twórczości teologicznej Jubilata.

Poprzez wielotomową *Dogmatykę katolicką* oraz inne prace często przewija się myśl, że człowiek jako osoba jest celem sam w sobie i jako taki nie może być nigdy traktowany na równi z rzeczą, jako środek i przedmiot. Wolność jest podstawowym rysem osoby ludzkiej i szczególnym znakiem obrazu Bożego w człowieku, najpełniej realizującego się w miłości. Ostateczną podstawą takiego rozumienia człowieka jest, zdaniem ks. Granata, katolicka nauka o Bogu osobowym oraz o uczestnictwie człowieka w życiu Boga, w którym wszystkie osoby ludzkie osiągają swój wiekuisty cel.

W świetle powyższych uwag staje się zrozumiałe, dlaczego spośród współczesnych kierunków myślowych szczególnym uznaniem ks. Profesora cieszy się personalizm. W świetle kategorii personalistycznych pojmuje on wiarę jako osobową relację człowieka do Boga. Podkreśla on również personalistyczny charakter łaski i sakramentów świętych. Elementy personalistyczne dochodzą do głosu w traktacie o poznaniu Boga, odkupieniu i Kościele. Dzięki temu tradycyjna nauka katolicka została w sposób twórczy uzupełniona, pogłębiona i uwspółcześniona.

2. UWSPÓLCSZEŚNIENIE TEOLOGII W KIERUNKU ANTROPOLOGICZNO-CHRYSOLOGICZNYM

Dążenie do uwspółcześnienia teologii stanowi drugi charakterystyczny rys twórczości ks. prof. Granata. Jednym z głównych zadań teologa w świecie współczesnym jest, według niego, ustawiczna troska o wyrażenie podstawowych prawd Ewangelii językiem zrozumiałym i komunikatywnym, a równocześnie powiązanie ich z wielkimi pytaniami, jakie stawiają ludzie naszej epoki na temat Boga, człowieka i wszechświata.

Bóg i człowiek stanowią dwa istotne punkty odniesienia, wokół których koncentruje się oświecona wiara refleksja nad Bożym Objawieniem. Osobowe zjednoczenie obydwu rzeczywistości w Chrystusie rzuca światło zarówno na misterium Boga, jak i tajemnicę człowieka. Stąd właśnie pły-

nie kluczowa doniosłość chrystologii w całokształcie myśli teologicznej ks. prof. Granata. Jako pierwszy w Polsce podjął on badania nad stosunkowo nowym zagadnieniem teologicznym z zakresu psychologii Chrystusa. Zagadnienie jedności psychicznej Chrystusa interesuje go żywo, ponieważ stwarza podatny grunt do ukazania konkretnej rzeczywistości Boga w Osobie i zbawczej działalności Jezusa, który jest główną podstawą chrześcijańskiej wiary i teologii. Ponieważ w Nim zespala się bóstwo z człowieczeństwem, jest On drogą zarówno ku Bogu, jak i człowiekowi. Antropologiczne i chrystocentryczne ukierunkowanie teologii, zarysowujące się coraz wyraźniej w twórczości ks. Profesora, daje szansę dla twórczej odnowy teologii w duchu soborowego postulatu, aby wszystkie zagadnienia teologiczne ześrodkowywały się wokół „tajemnicy Chrystusa i historii zbawienia” (DFK 16), której adresatem jest człowiek („propter nos et propter nostram salutem”). Najbardziej wymownym wyrazem tej orientacji jest nowy zarys dogmatyki katolickiej w dwu tomach pod znamienym tytułem *Ku człowiekowi i Bogu w Chrystusie*. Ukazał się już tom pierwszy, tom drugi — w druku.

W tej perspektywie nauka o Kościele jako Ludzie Bożym, skupionym wokół Chrystusa i zjednoczonym w Duchu Świętym, nabiera szczególnego znaczenia; ukazuje ona uniwersalistyczny charakter humanizmu chrześcijańskiego, który uznaje wszelką prawdę i dobro, gdziekolwiek by one istniały, nawet poza granicami widzialnego Kościoła.

Dążenie do ustawicznego uwspółcześniania teologii, zwłaszcza w kierunku antropologicznym i chrystologicznym, nadaje twórczości ks. prof. Granata charakter dynamiczny, otwarty i poszukujący. W poszukiwaniu coraz pełniejszego ujęcia rzeczywistości objawionej w Chrystusie, przetwarza on swą dogmatykę wciąż na nowo. Otwarcie się Soboru Wat. II na problemy człowieka i świata oraz problemy innych wyznań chrześcijańskich znajduje odbicie również w całokształcie twórczości Jubilata, nadając jej coraz bardziej wyraźny rys dialogiczny i ekumeniczny. W dwutomowym zarysie dogmatyki *Ku człowiekowi i Bogu w Chrystusie* usiłuje on przedstawić naukę katolicką w duchu soborowego dialogu ze światem współczesnym oraz z całym chrześcijaństwem.

NURT PASTORALNO-KERYGMATYCZNY

Nastawienie pastoralno-kerygmaticzne nie jest w ujęciu ks. prof. Granata luźnym dodatkiem do poszczególnych kwestii dogmatycznych, lecz wynika bezpośrednio z jego poglądu na samą istotę i funkcje teologii w ogóle. Według jego najgłębszego przekonania teologia powinna ukazywać w sposób najbardziej konkretny życiową wartość prawd wiary. W tym znaczeniu posiada ona per definitionem charakter pastoralno-kerygmaticzny.

ny, wynikający z samego modelu Słowa Wcielonego, które jest zbawcą „Tradycją” prawdy i życia. Zarówno pisma, jak i wykłady ks. Profesora są wymownym świadectwem jego koncepcji teologii jako metodycznej, zarówno spekulatywnej, jak i praktycznej refleksji nad prawdami wiary, stojącej na usługach powszechnego nauczania Kościoła.

Wyczuwając potrzebę teologii o takim nastawieniu, na długo przed Soborem Wat. II, ks. prof. Granat nie poprzestawał nigdy na abstrakcyjno-konceptualistycznej formie myślenia teologicznego uważając, że jest ona ahistoryczna i oderwana od życia. Usiłował tworzyć teologię żywą, egzystencjalną i konkretną; teologię, która uczy patrzeć na dogmat nie jako na abstrakcyjne i wyizolowane twierdzenia, lecz jako na żywe uczestnictwo w życiu i poznaniu samego Boga.

„Pastoralność” teologii ks. prof. Granata nie jest w gruncie rzeczy niczym innym, jak tylko nową wrażliwością dogmatyczną, która na wzór Soboru Wat. II dostrzega w chrześcijaństwie nie ideologię i system pojęciowy, lecz na pierwszym miejscu wydarzenie zbawcze, ustawicznie realizujące się w ramach ludzkiej egzystencji.

Ks. Wacław Hryniewicz

Ks. Alfons Nossol

III. WYKAZ BIBLIOGRAFICZNY PRAC NAUKOWYCH KS. PROF. DRA WINCENTEGO GRANATA ²

A. Wydane książki

1. Dogmatyka katolicka, Lublin:

Tomy:

Tom wstępny (rozd. I: Nauki teologiczne, s. 7-50; rozdz. III:

Dogmatyka jako dział nauk teologicznych, s. 67-93).

I. Bóg jeden w Trójcy Osób, 1962, s. 472.

II. Bóg Stwórca, aniołowie, człowiek, 1961, s. 472.

III. Chrystus Bóg-Człowiek, 1959, s. 343.

IV. Chrystus Odkupiciel i Kościół — Jego Mistyczne Ciało, 1960, s. 400.

V. O łasce Bożej udzielanej przez Chrystusa Odkupiciela, 1959, s. 566.

VI. Teologiczna wiara, nadzieja i miłość, 1960, s. 448.

VII. Sakramenty święte:

Cz. 1: Sakramenty w ogólności. Eucharystia, 1961, s. 476.

Cz. 2: Chrzest. Bierzmowanie. Pokuta, 1966, s. 417.

VIII. Eschatologia. Rzeczy ostateczne człowieka i świata, 1962, s. 400.

IX. Synteza, wyd. 1, 1964, s. 480; wyd. 2, 1967, s. 548 (uzupełnione nauką Soboru Watykańskiego II).

2. Osoba ludzka. Próba definicji, Sandomierz 1961, s. 282.

3. Teodycea. Istnienie Boga i Jego natura, wyd. 1, Poznań 1960, s. 482; wyd. 2, Lublin 1968, s. 549.

² Zestawiła mgr Halina Szumił.

4. Ku człowiekowi i Bogu w Chrystusie. Zarys dogmatyki katolickiej, Lublin t. 1-2; t. I: 1972 s. 579, (t. II w druku).

Recenzje powyższych dzieł napisali:

- Bejze B., W kierunku Boga (*Teodycea*), „Tygodnik Powszechny”, 18 (1960), nr 27, s. 7.
- Łuczyński I. J., Nowy tom *Dogmatyki katolickiej (Sakramenty święte, cz. 1, Lublin 1961)*, „Tygodnik Powszechny”, 19 (1961), nr 32, s. 6.
- Łuczyński I. J., Problem Chrystusa w nowym oświeceniu (*Dogmatyka katolicka, t. III: Chrystus Bóg-Człowiek*), „Tygodnik Powszechny”, 17 (1960), nr 46, s. 6.
- Łuczyński I. J., Wiara, nadzieja i miłość (*Dogmatyka katolicka, t. VI*), „Tygodnik Powszechny”, 18 (1960), nr 46, s. 6.
- Łuczyński I. J., Zagadnienia łaski (*Dogmatyka katolicka, t. V: O łasce*), „Tygodnik Powszechny”, 18 (1960), nr 7, s. 5.
- Łuczyński I. J., Zagadnienia zbawienia człowieka (*Dogmatyka katolicka, t. IV: Chrystus Odkupiciel i Kościół — Jego Mistyczne Ciało*), „Tygodnik Powszechny”, 18 (1960), nr 37, s. 2.
- Manthey F., Granat Wincenty *Dogmatyka katolicka*. Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (*Katholische Dogmatik. Wissenschaft Gesellschaft der Katholischen Universität, Lublin*) Lublin 1959 ff., „Theologische Revue”, 59 (1963), nr 2, s. 103-106.
- Nizwandowski J., Ks. Wincenty Granat *Teodycea*. „Tygodnik Powszechny”, 32 (1968), nr 42 (1030).
- Szafrański A. L., *Dogmatyka katolicka, t. III: Chrystus Bóg-Człowiek*, Lublin 1959, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne”, 8. (1961), z. 1, s. 103-106.
- Tanalski D., *Dogmatyka katolicka, t. II*, Lublin 1961, „Zeszyty Argumentów”, 1963, nr 2, s. 166-169.
- W. S. Wśród publikacji filozoficznych (*Teodycea*, Poznań 1960), „Znak”, 15 (1960) 1087-1089.

B. Rozprawy naukowe i artykuły popularnonaukowe

1. Aktualizacja w nauczaniu religii, „Miesięcznik Katechetyczny i Wychowawczy”, 22 (1933) 115-121.
2. Podstawy dogmatyczne Akcji Katolickiej, „Ateneum Kapłańskie”, 20 (1934), t. 33, s. 19-33.
3. Sensus catholicus, „Miesięcznik Katechetyczny i Wychowawczy”, 23 (1934) 241-258.
4. Podstawy niekatolickiej i katolickiej dydaktyki, „Ateneum Kapłańskie”, 21 (1935), t. 35, s. 455-473; t. 36, s. 136-149.
5. Katolicki ideał wychowawczy, „Miesięcznik Katechetyczny i Wychowawczy”, 25 (1936) 325-338, 373-380, 421-443.
6. Chrześcijaństwo w dziele H. Bergsona — *Les deux sources de la morale et de la religion*, [W:] Pamiętnik VIII Zjazdu Teologicznego w Częstochowie, Kraków 1937, s. 85-110.
7. Zasady pedagogiki katolickiej w świetle dogmatu Odkupienia i grzechu pierworodnego, „Miesięcznik Katechetyczny i Wychowawczy”, 28 (1939) 26-53.
8. O idealny typ księdza prefekta, tamże, s. 257-271.

9. O nowe spojrzenie na tomizm, „Znak”, 3 (1948) 604-617.
10. Styl tomizmu. Na marginesie *De ente et essentia* św. Tomasza z Akwinu, „Roczniki Filozoficzne”, 1 (1948) 123-137.
11. Nauczanie teologii dogmatycznej w seminariach duchownych jako funkcja wychowania, „Polonia Sacra”, 1 (1948) 339-343.
12. Wartość prawdy, „Znak”, 4 (1949), nr 16, s. 99-117.
13. Istota modlitwy, tamże, s. 463-476.
14. Msza św. jako ofiara Kościoła, „Ruch Biblijny i Liturgiczny”, 2 (1949) 411-440.
15. Abstynencja od alkoholu w duchu Chrystusowym, „Homo Dei”, 18 (1949) 234-241.
16. Integralna definicja osoby ludzkiej, „Roczniki Filozoficzne”, 2/3 (1949-50) 85-109.
17. Moralność katolicka wobec zagadnienia alkoholizmu, „Ateneum Kapłańskie”, 42 (1950), t. 52, s. 124-134, 211-221.
18. Głód łaski, „Znak”, 5 (1950), nr 22, s. 1-12.
19. Natura i łaska, tamże, s. 207-221.
20. Nauka dogmatyczna o sakramencie pokuty, „Homo Dei”, 20 (1951) 654-673.
21. Miłość przetwarzająca, „Znak”, 6 (1951), nr 30, s. 281-301.
22. Egzystencjalizm w świetle nauki o łasce i grzechu, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne”, 3 (1956), z. 1, s. 191-229.
23. Religijne wartości metody intuicyjnej w poznawaniu istnienia Boga, tamże, s. 1-38.
24. Mistyczne poznanie i jego wpływ na etyczną osobowość, tamże, z. 2, s. 11-69.
25. Życie katolickie, „Ateneum Kapłańskie”, 49 (1957), t. 55, s. 3-25.
26. Metoda popularnego wykładu o łasce, tamże, s. 90-96.
27. Boga Rodzica — Współodkupicielka, „Homo Dei”, 26 (1957) 811-822.
28. Antyteistyczny humanizm J. P. Sartre'a, „Zeszyty Naukowe KUL”, 1 (1958), nr 1, s. 21-31.
29. Etyka sytuacyjna, „Ateneum Kapłańskie”, 50 (1958), t. 56, s. 115-120.
30. Wierzę w święty Kościół powszechny, „Znak”, 11 (1959), nr 64, s. 1226-1242.
31. Idea osoby w pismach Emmanuela Mounier, „Zeszyty Naukowe KUL”, 2 (1959), nr 1, s. 13-34.
32. Bóg i Jego łaska wobec autonomii człowieka, tamże, nr 4, s. 3-21.
33. Ku syntezie w definicji osoby. Elementy treściowe w definicji osoby ludzkiej, tamże, 3 (1960), nr 4, s. s. 21-44.
34. Elementy peronalistyczne w egzystencjalizmie, „Znak”, 13 (1961), nr 83, s. 676-687.
35. Pouczenia Piusa XII w dziedzinie teologii dogmatycznej, „Roczniki Teologiczno-Kanoniczne”, 8 (1961), z. 1, s. 30-32.
36. Wiara i fideizm, „Zeszyty Naukowe KUL”, 4 (1961), nr 2, s. 3-28.
37. Humanizm encykliki *Pacem in terris*, tamże 7 (1964), nr 1, s. 15-26.
38. Boskie Macierzyństwo, [W:] *Gratia plena. Studia teologiczne o Bogarodzicy*, praca zbiorowa pod red. B. Przybylskiego, Poznań 1965, s. 163-188.
39. Badania naukowe przy drugiej katedrze teologii dogmatycznej, „Zeszyty Naukowe KUL”, 8 (1965), nr 3, s. 15-17.
40. W głąb misterium Kościoła. Konstytucja dogmatyczna Soboru Watykańskiego II *Lumen gentium*, [W:] *Pastori et Magistro*, Lublin 1966, s. 19-40.
41. Konstytucja dogmatyczna *Lumen gentium* Soboru Watykańskiego II, „Collectanea Theologica”, 36 (1966) 47-73.
42. Misterium Kościoła. Refleksje nad pierwszym rozdziałem konstytucji dogmatycznej *Lumen gentium*, „Zeszyty Naukowe KUL”, 9 (1966), nr 3, s. 3-15.
43. Ku Bogu czy ku człowiekowi? (Teocentryzm czy antropocentryzm), [W:] *W nur-*

- cie zagadnień posoborowych, praca zbiorowa pod red. B. Bejze, t. 2, Warszawa 1968, s. 157-170.
44. Przeszłość, terażniejszość i perspektywy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Rozmowa Tadeusza Mazowieckiego z Rektorem KUL ks. Prof. Wincentym Granatem, „Więź”, 11 (1968), nr 9, s. 3-15.
 45. Uniwersytet katolicki w świetle uchwał Soboru Watykańskiego II, „Zeszyty Naukowe KUL”, 11 (1968), nr 3-4, s. 17-32.
 46. Kult Boga miłosiernego przez Chrystusa i w Chrystusie, [W:] Ewangelia miłosierdzia, praca zbiorowa pod red. ks. W. Granata, Poznań 1970, s. 379-409.
 47. Miłosierdzie jako przymiot Boga, tamże, s. 9-47.
 48. Kulturotwórcze wartości chrześcijaństwa. Szkic z teologii kultury, „Zeszyty Naukowe KUL”, 13 (1970), nr 3, s. 3-14.
 49. Refleksje o uroczystościach Milenium Chrztu Polski, tamże, 14 (1971), nr 3, s. 99-109.
 50. Świętość jako istotna wartość chrześcijaństwa i zadanie Kościoła, „Ateneum Kapłańskie”, 63 (1971), t. 77, s. 184-198.
 51. Kościół jako rzeczywistość zespoleniowa ((realitas complexa), [W:] Z zagadnień kultury chrześcijańskiej, Lublin s. 47-58 (w druku).
 52. Godność człowieka i jej motywacje w konstytucjach o Kościele i Deklaracji o wolności religijnej wydanej przez Sobór Watykański II, [W:] W nurcie zagadnień posoborowych, praca zbiorowa pod red. B. Bejze, Warszawa (w druku).
 53. Doświadczalne spotkania z Osobami Boskimi według nauki i życia św. Teresy z Avila, doktora Kościoła, [W:] Otrzymałam ducha mądrości, Kraków (w druku).
 54. Kapłan w służbie Eucharystii, „Homo Dei” 42 (1973 — w druku).
 55. Perspektywy rozwoju teologii w świetle uchwał Soboru Watykańskiego II, [W:] Dzieje teologii katolickiej w Polsce (praca przygotowana do druku).
 56. Hasła opracowane do I tomu *Encyklopedii Katolickiej*: Alienacja, Antyteizm, Ateizm.

C. Pomniejsze prace*:

1. Krótkie homilie, „Siewca Prawdy”, 5 (1935), nr 12-27, 31, 38, 40, 42.
2. Zásady filozofii chrześcijańskiej. Kwestie wybrane, Radom [ok. 1939], z. 1-2.
3. Indywiduum i osoba, „Tygodnik Powszechny”, 7 (1951), nr 42, s. 14.
4. Psychiczna jedność Chrystusa Pana. Studium dogmatyczne z zakresu współczesnej chrystologii, „Sprawozdania z Czynności Wydawniczej i Posiedzeń Naukowych oraz Kronika TN KUL” 8 (1957), 9-11.
5. Ateizm, Lublin 1957 (maszynopis powielony).
6. Słowo wstępne w sprawie Milenium, „Zeszyty Naukowe KUL”, 9 (1966), nr 1-2, s. 3-5.
7. Przemówienie ks. Rektora W. Granata na inauguracji roku akad. 1965/66, tamże s. 149-154.
8. Przemówienie na uroczystości milenijnej na KUL-u, tamże, nr 4, s. 67-70.
9. Przemówienie na inauguracji roku akad. w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim 1966/67, tamże, 10 (1967), nr 1, s. 75-81.
10. Dziesięć lat „Zeszytów Naukowych KUL”, tamże, nr 4, s. 3-4.

11. Przemówienie inauguracyjne. Cele i działalność Uczelni, tamże, 11 (1968), nr 1, s. 80-84.
12. Przemówienie Rektora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego ks. W. Granata, (Uroczystości 50-lecia Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego 19—20 X 1968), tamże, 12 (1969), nr 1, s. 97-104.
13. Przemówienie inauguracyjne ks. Rektora W. Granata, tamże, 13 (1970), nr 1, s. 74-77.
14. Wstęp, [W:] Ewangelia miłosierdzia, praca zbiorowa pod red. ks. W. Granata, Poznań 1970, s. 5-8.
15. Recenzje: R. Ingarden, Spór o istnienie świata, t. II, Kraków 1947, „Roczniki Filozoficzne”, 1 (1948) 301-302 oraz S. Swieżawski, Byt, Lublin 1948, tamże, 2/3 (1949/50) 439-441.

IV. PRACE DOKTORSKIE NAPISANE POD KIERUNKIEM
KS. PROF. W. GRANATA
ORAZ RECENZJE HABILITACYJNE I PROFESORSKIE

A. Prace doktorskie pisane pod kierunkiem ks. prof. W. Granata (od 1952 r.).

1. 21 I 1953 Ks. Bolesław Pylak — Projekt „Konstytucji dogmatycznej o Kościele” na Soborze Watykańskim I.
2. 5 III 1953 Ks. Tadeusz Niezgoda — Obraz Boży w duszy ludzkiej według nauki św. Bonawentury.
3. 18-19 XII 1953 Ks. Stanisław Zarych — Łaska przyjemna i zwyciężająca według poglądów ks. Kaspra Druzbickiego na tle jego ogólnej nauki o łasce.
4. 24-25 VI 1954 Ks. Jan Pastuszka — Gratia sufficiens et efficax secundum s. card. Rob. Bellarmino.
5. 23-25 VI 1954 Ks. Zygmunt Lewicki — Dogmat wniebowzięcia Bogarodzicy w liturgii prawosławnej Cerkwi rosyjskiej i nauce jej teologów.
6. 21-22 X 1954 Ks. Feliks Zapłata — Udział Matki Najśw. w obiektywnym dziele chrześcijańskiego odkupienia.
7. 15 III 1955 Ks. Marian Jaskólski — Eucharystia jako przyczyna sprawcza świętości Mistycznego Ciała Chrystusa.
8. 18 VI 1956 Ks. Jan Mazur — Nauka św. Tomasza o udziale człowieka w rządach Opatrzności Bożej.
9. 18-19 XII 1957 Ks. Ignacy Krzyżaniak — Nauka św. Cypriana o Eucharystii.
10. 27 III 1958 Ks. Józef Kmiec — Rola dogmatu w ascetyce O. Mikołaja Łęczycyckiego TJ.
11. 27-28 X 1958 Ks. Edmund Boniecki — Eucharystia a jedność Kościoła.
12. 28-29 X 1958 Ks. Józef Myśków — Opinia Pawła Galtiera o psychicznej jedności Chrystusa.
13. 12-13 XII 1958 Ks. Stefan Moysa-Rosochacki — Chrześcijaństwo a rzeczywistość ziemską według Emmanuela Mounier.
14. 15-16 VI 1959 Ks. Walerian Słomka — Nauka św. Tomasza z Akwinu o chwale Bożej.
15. 10-25 V 1960 Ks. Stanisław Piotrowski — Związek niekatolików z Kościołem Rzymskim w świetle teologii potrydenckiej.
16. 24 VI 1960 Ks. Norbert Rucki — Problem autonomii psychicznej Chrystusa Pana w teologii katolickiej XX w.

17. 25-26 I 1961 Ks. Franciszek Herman Wieczorek — Nauka Jana Dunsza Szkotta o roli miłości Bożej w planie stworzenia i zbawienia.
18. 21 i 26 I 1961 Ks. Roman Grzymałowski — Natura Kościoła wg Karola Journeta.
19. 22 I 1962 Ks. Alfons Nossol — Nauka Jana Hessena o religijnym poznaniu Boga.
20. 28 III 1963 Ks. Edward Chat — Nauka biskupa Marcina Białobrzeskiego o sakramencie Eucharystii.
21. 19 VI 1963 Ks. Kazimierz Adam Hoła — Zagadnienie nieskończoności w teologii św. Tomasza.
22. 22 IV 1964 Ks. Alfons Józef Skowronek — Sakramenty a Kościół w teologii po encyklice *Mystici Corporis*.
23. 29 III 1966 Ks. Stefan Moskwa — Personalistyczna koncepcja sakramentów we współczesnej teologii katolickiej (po encyklice *Mediator Dei*).
24. 9 III 1966 Ks. Michał Tschuschke — Nauka o ofierze Mszy św. w polskiej katolickiej myśli teologicznej okresu reformacji.
25. 21 VI 1966 Ks. Waclaw Hryniewicz — Nauka współczesnych teologów katolickich o roli zbawczej zmartwychwstania Chrystusa (1933—1965).
26. 20 III 1968 Ks. Konstanty Kozieł — Nauka współczesnych teologów katolickich o wpływie zbawczego misterium Chrystusa na świat materialny.
27. 27 IV 1968 Ks. Kazimierz Białecki — Nauka teologiczna Ks. Stanisława Konarskiego.
28. 27 VI 1968 Teofil Wilski — Nauka współczesnych teologów katolickich o chwale Bożej w pielgrzymującym Kościele (od *Mystici Corporis* do *Vaticanum II*).
29. 21 V 1970 Ks. Roman Rogowski — Nauka teologów ze szkoły Wiktora w XII wieku o poznaniu Boga „przez łaskę” („per gratiam”).
30. 12 III 1970 Ks. Jerzy Misiurek — Nauka polskich teologów katolickich o kulcie Serca Jezusowego.
31. 20 V 1970 S. Strzelecka Mania Kinga OSU — Współczesna chrześcijańska teologia sztuki sakralnej.
32. 6 VI 1970 Ks. Edward Ozorowski — Nauka współczesnych teologów katolickich o kulcie świętych w życiu Kościoła pielgrzymującego (od *Mystici Corporis* do *Vaticanum II*).
33. 11 VI 1970 Ks. Jan Hojnowski — Nauka o zmyśle wiary (*sensus fidei*) według teologów katolickich od encykliki *Pascendi* (1907) do Soboru Watykańskiego II.
34. 7 XII 1970 Ks. Bogdan Brzuszek — Nauka współczesnych teologów katolickich o chrzcie i bierzmowaniu jako podstawie apostołstwa wiernych świeckich (od *Mystici Corporis* do Soboru Watykańskiego II).
35. 16-17 VI 1971 Ks. Salezy Kafel — Nauka współczesnych teologów katolickich o wpływie Misterium Paschalnego na powstanie Chrystusowego Kościoła (od encykliki Piusa XII *Mystici Corporis* — 1943 do zakończenia Soboru Watykańskiego II — 1965).

36. 16-17 VI 1971 Ks. Bogdan Snela — Nauka Soboru Watykańskiego II o charyzmatkach w Kościele.

B. Recenzje prac habilitacyjnych napisane przez Ks. Prof. W. Granata

1. Ks. Bogusław Waczyński — „Antitypos” w Nowym Testamencie oraz w literaturze chrześcijańskiej pierwszych czterech wieków. Lublin 1962.
2. Ks. Henryk Bogacki — Teoria soboru powszechnego w przygotowaniu i obradach I Soboru Watykańskiego. Studium historyczno-dogmatyczne. Warszawa 1965.
3. Ks. Bolesław Pylak — Eucharystia sakramentu Mistycznego Ciała Chrystusa. Koncepcja teologiczna św. Tomasza z Akwinu. Lublin 1967.
4. Ks. Franciszek Wawrzyniak — Uniwersalizm chrześcijańskiej idei soteriologicznej a zbawienie dzieci nieochrzczonych. Warszawa 1967.
5. Ks. Adam Ludwik Szafranski — Idea partycypacji w teologii św. Tomasza z Akwinu. Lublin 1968.
6. Ks. Józef Myśków — Egzystencjalny agnostycyzm metodyczny względem najstarszej apologii chrześcijaństwa. Warszawa 1968.
7. Ks. Stanisław Nagy — Via notarum we współczesnej eklezjologii apologetycznej. Lublin 1968.
8. Ks. Alfons Skowronek — Sakrament in der evangelischen Theologie der Gegenwart. München 1971.
9. Ks. Walerian Słomka — Doświadczenie chrześcijańskie i jego rola w poznaniu Boga. Lublin 1972.

C. Recenzje prac profesorskich

Recenzja do uzwyczajnienia:

Ks. Ignacy Różycki.

Recenzje do unadzwyczajnienia:

1. Ks. Władysław Popłatek.
2. Ks. Edward Kopec.